PENSIOEN FEDERATIE

PF

Bijeenkomst beleggen in de circulaire economie

13 juni 2023

Welkom

15:00 - 15:05	**Opening** door host Will-Jan Jacobs (Pensioenfederatie)
15:05 - 15:20	**Het belang van circulaire economie** door Mark Overman (ministerie van Infrastructuur en Waterstaat)
15:20 - 15:50	**Het verhaal van SCW Systems** door Philip Janssen (SCW Systems)
15:50 - 16:30	**Onderzoeksresultaten onderzoek Circulaire economie** door Gerdie Knijp (Sustainable Finance Lab)
16:30 - 17:00	**Voorbeeld uit de praktijk** door Henk Groot (Pf. Detailhandel) en Daan van Kassel (Polestar Capital)
17:00	**Afsluitende borrel**

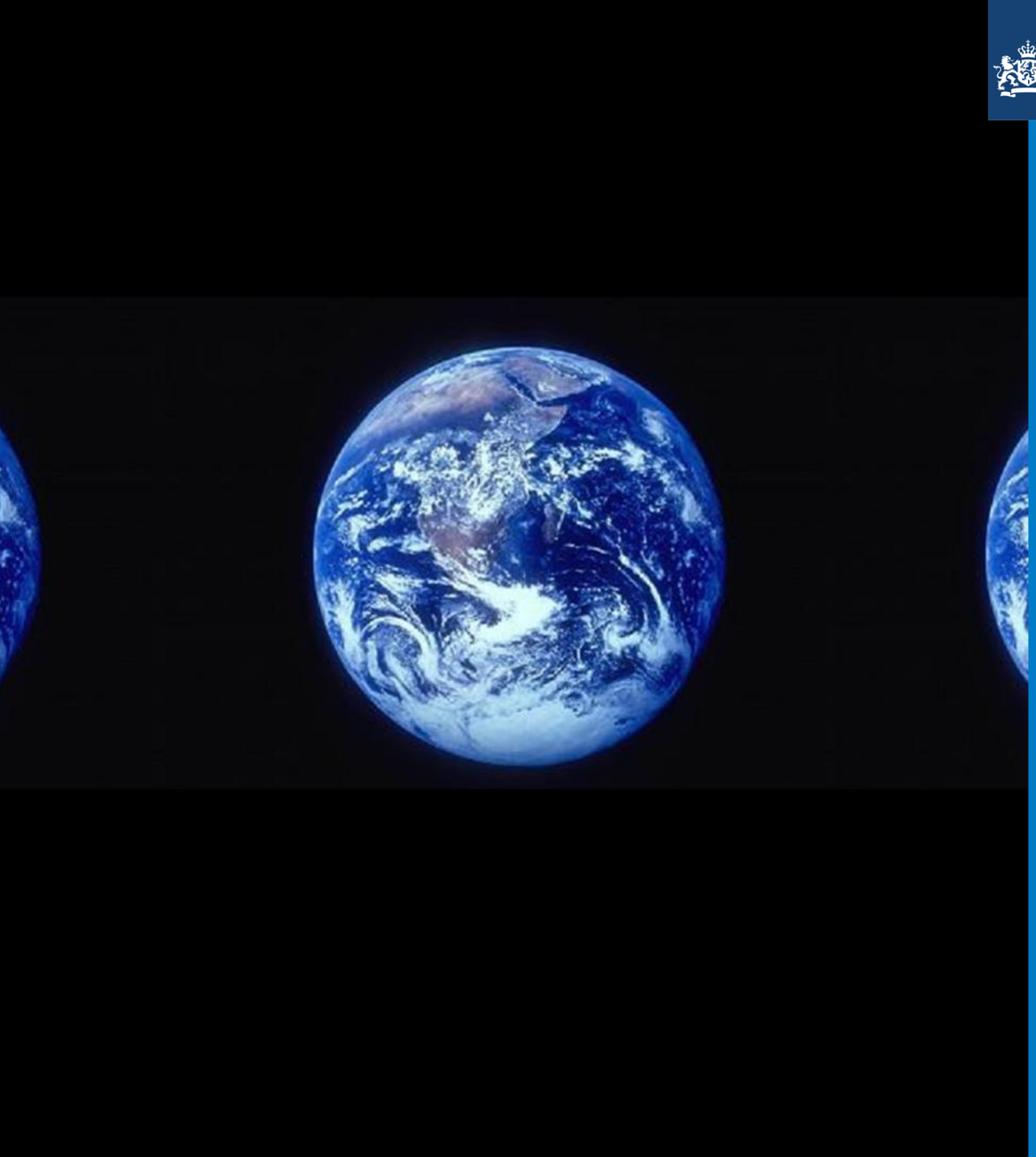

Circulaire economie

In een circulaire economie zijn vrijwel alleen herbruikbare primaire, secundaire en duurzame biogrondstoffen in omloop.

Producten worden binnen gesloten kringlopen geproduceerd en geconsumeerd.

Zo wordt de waarde van grondstoffen, materialen en producten zo lang mogelijk behouden, waardoor er bijna geen afval meer is.

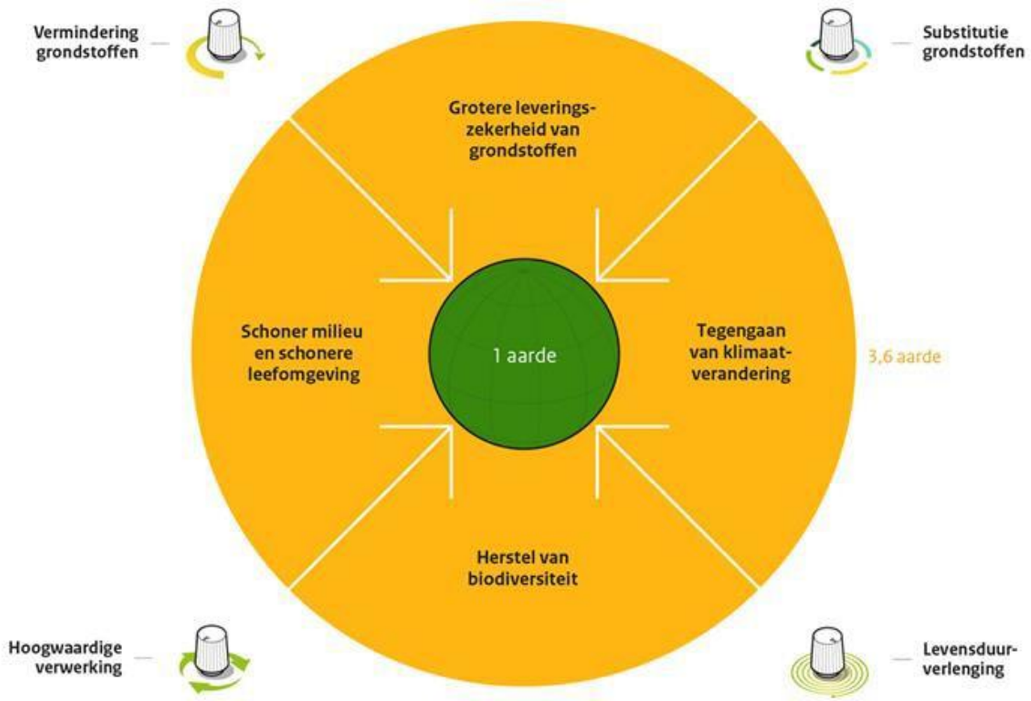

NPCE

Nationaal Programma Circulaire Economie

Algemene doelen en doelen per productgroep

Concrete maatregelen

Meten impact op 4 terreinen

4 knoppen/strategieën

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/circulaire-economie

Kopgroep Circulair Financieren

Een actieplan: De Roadmap 2030

Risk

Fit-for-Circular-Finance

Metrics

Instrumen-tarium

Kopgroep Circulair Financieren

Wij geloven in de kracht van technologie en wetenschap.
En in de drive van mensen.
Die drie brengen wij samen in een missie: ***bijdragen aan de afkoeling van de aarde.***

SCW werkt aan de ontwikkeling van twee revolutionaire technologieën

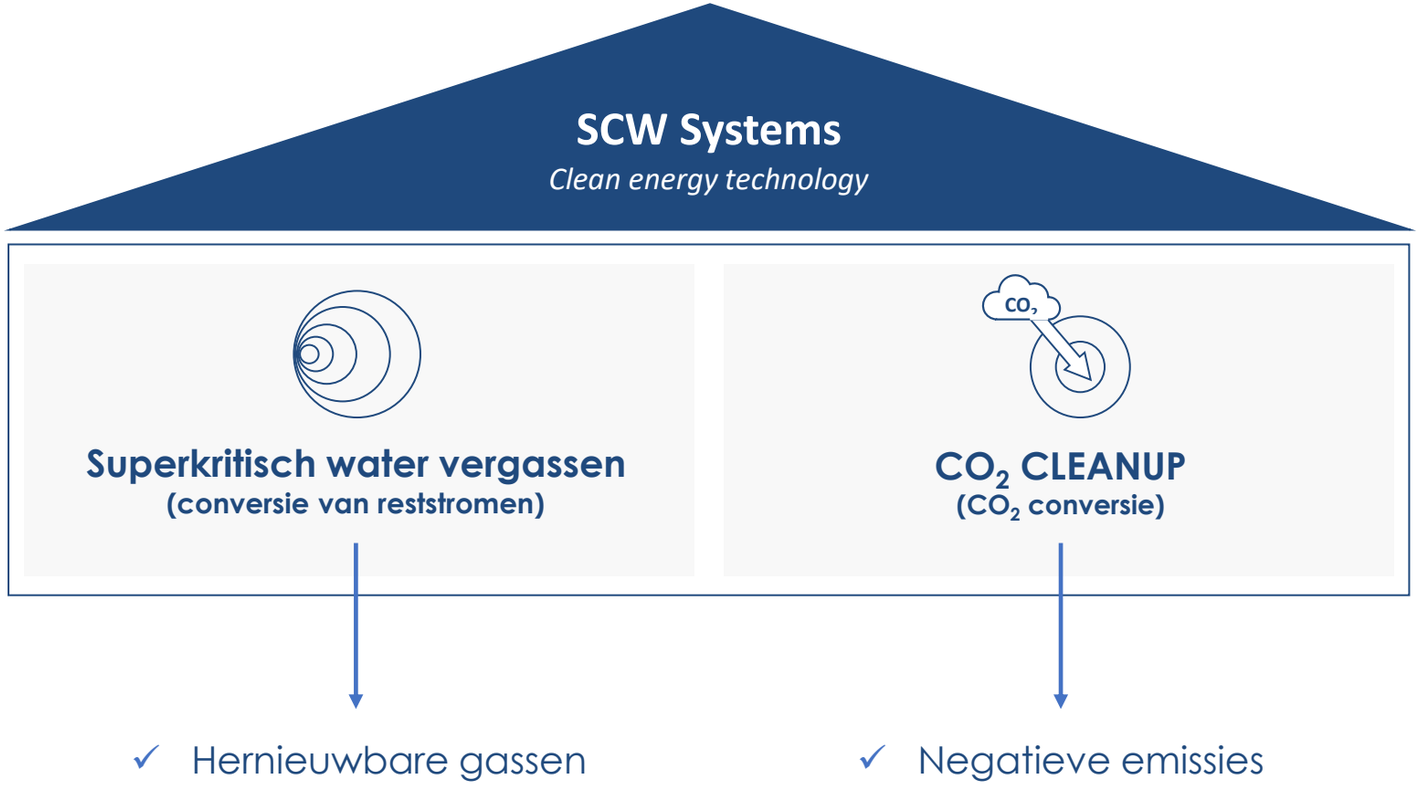

scw
systems
Philip Janssen
Lisanne van der Hijden
SCW

HET VERSCHIL MAKEN MET CIRCULAIRE ONDERNEMERS

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Nederlandse pensioenfondsen en private circulaire beleggingen

Gerdie Knijp
13 juni 2023

AGENDA

SUSTAINABLE FINANCE LAB

1. Pensioenfondsen en de circulaire economie
2. De externe kaders
3. De interne kaders
4. Belemmeringen en aanbevelingen

1. PENSIOENFONDSEN EN DE CIRCULAIRE ECONOMIE

SUSTAINABLE FINANCE LAB

EEN NOODZAKELIJKE TRANSITIE

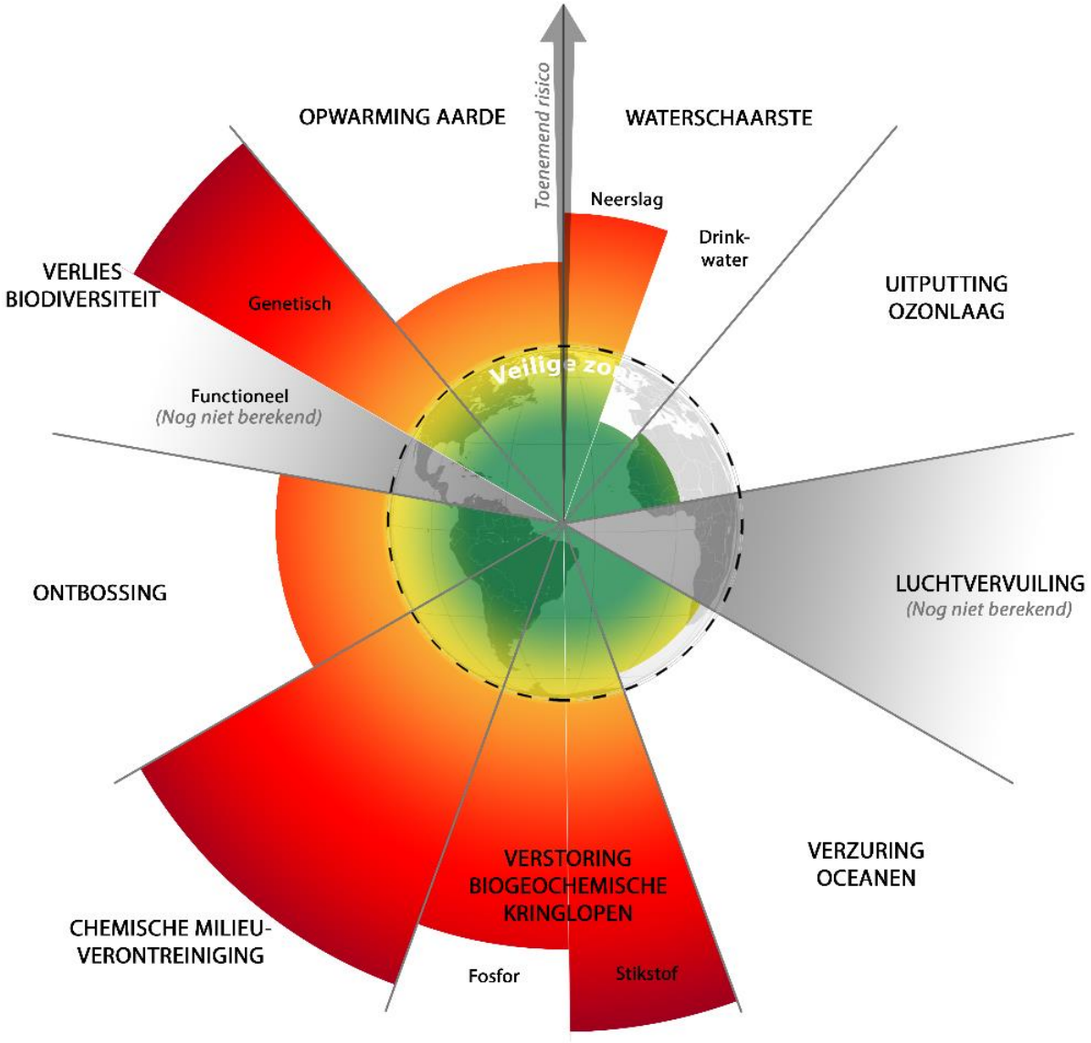

DE TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE BLIJFT ACHTER

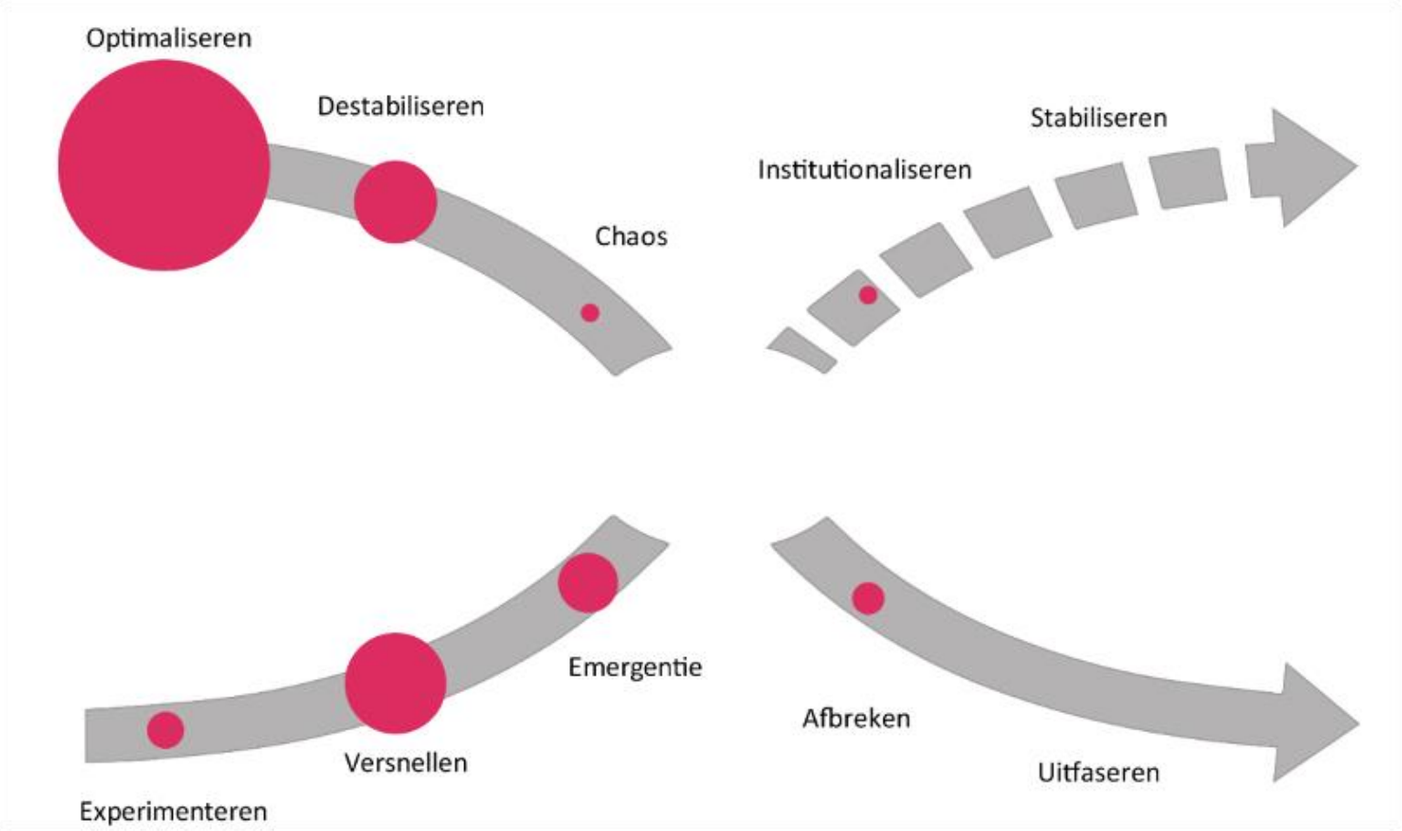

FINANCIERINGSVORMEN PRIVATE EQUITY

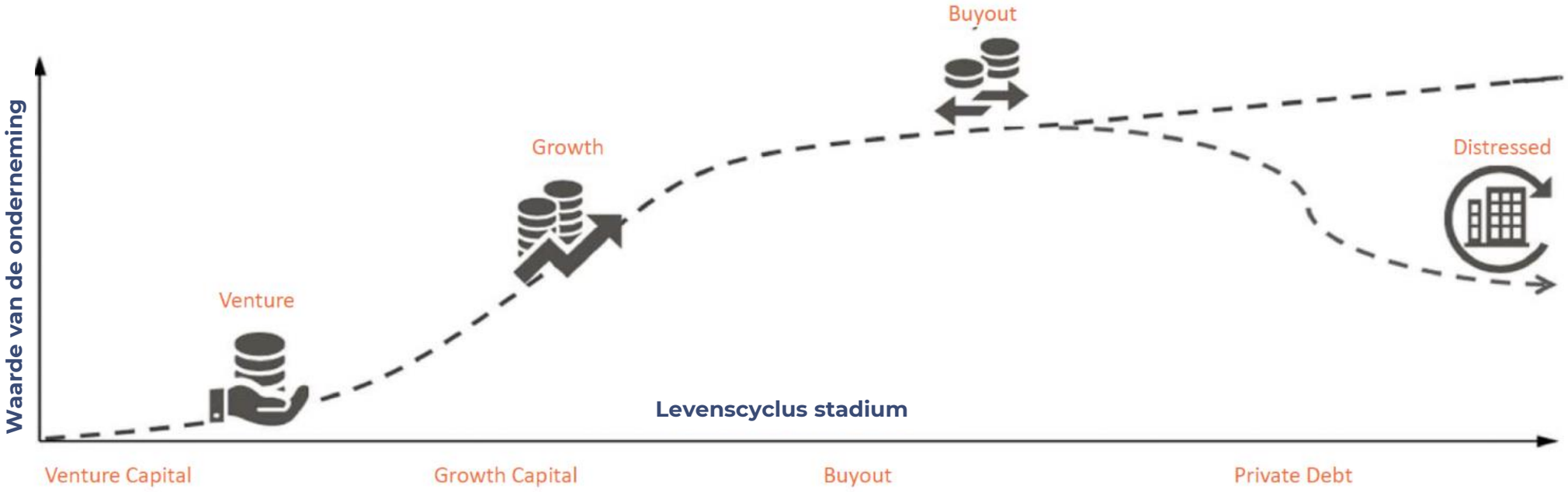

PENSIOENFONDSEN EN CIRCULAIRE PRIVATE BELEGGINGEN

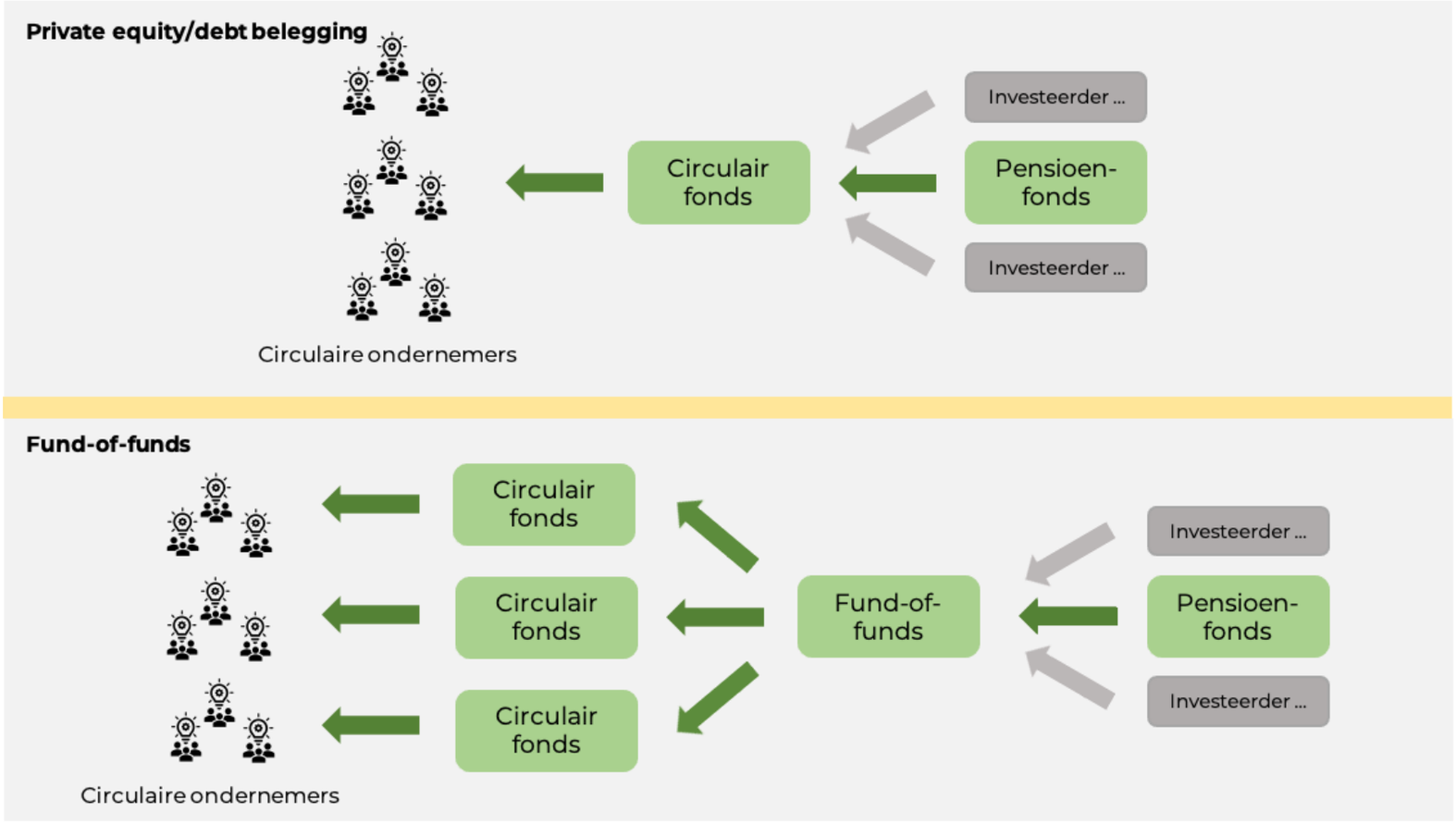

3.
DE EXTERNE KADERS

SUSTAINABLE FINANCE LAB

DE EXTERNE KADERS

SUSTAINABLE FINANCE LAB

- Steeds dwingender beleid om de circulaire transitie te versnellen
- Transparantie op circulariteit vereist van financiële instellingen
- De regelgeving stelt geen harde grenzen voor omvang illiquide beleggingen. Gevolgen nieuwe pensioenstelsel voor illiquide beleggingen beperkt
- Liquide markten brengen ook risico's met zich mee
- Ook lineaire risico's moeten beheerst worden
- Pensioendeelnemers vinden positieve impact steeds belangrijker

4.
DE INTERNE KADERS

SUSTAINABLE FINANCE LAB

DE INTERNE KADERS

SUSTAINABLE FINANCE LAB

- De onderschatte lineaire risico’s
- De wens om impact te maken met illiquide beleggingen
- Ruimte voor illiquide beleggingen in de strategische asset allocatie
- Afstand tussen circulaire fondsen en pensioenfondsen

DE CIRCULAIRE ECONOMIE: RISICO'S VERMINDEREN EN IMPACT VERGROTEN

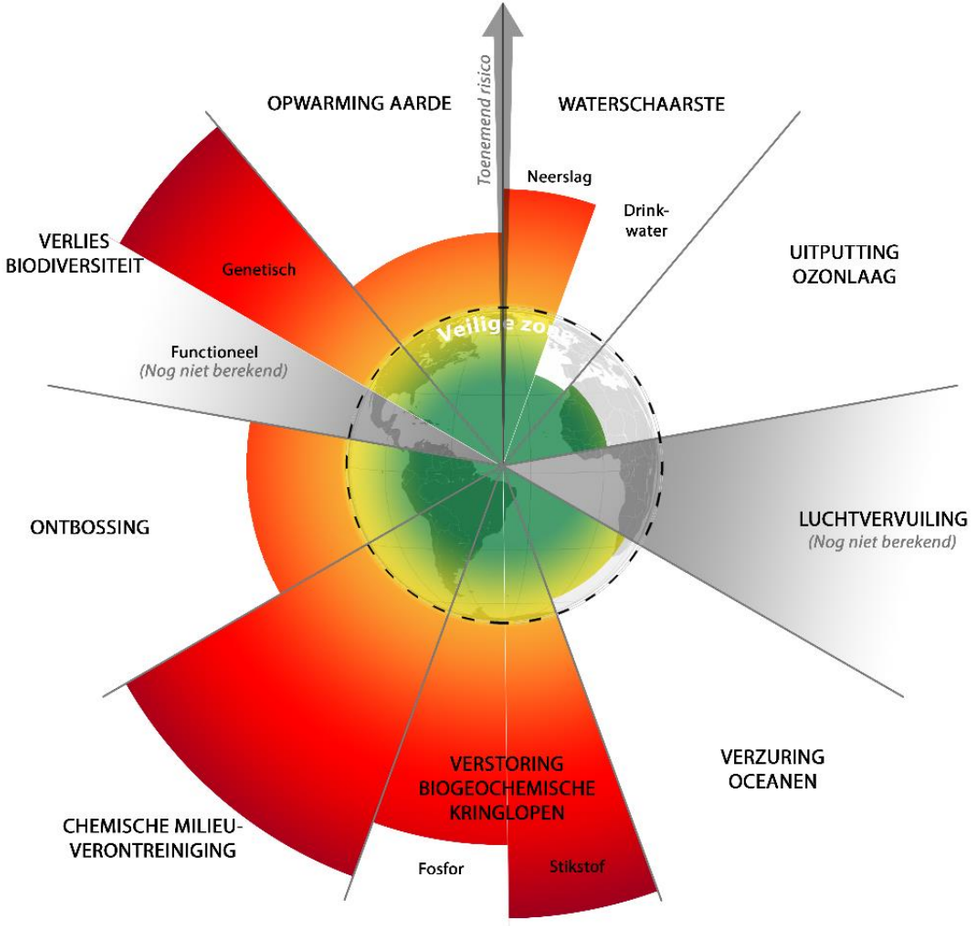

DE CIRCULAIRE ECONOMIE: RISICO'S VERMINDEREN EN IMPACT VERGROTEN

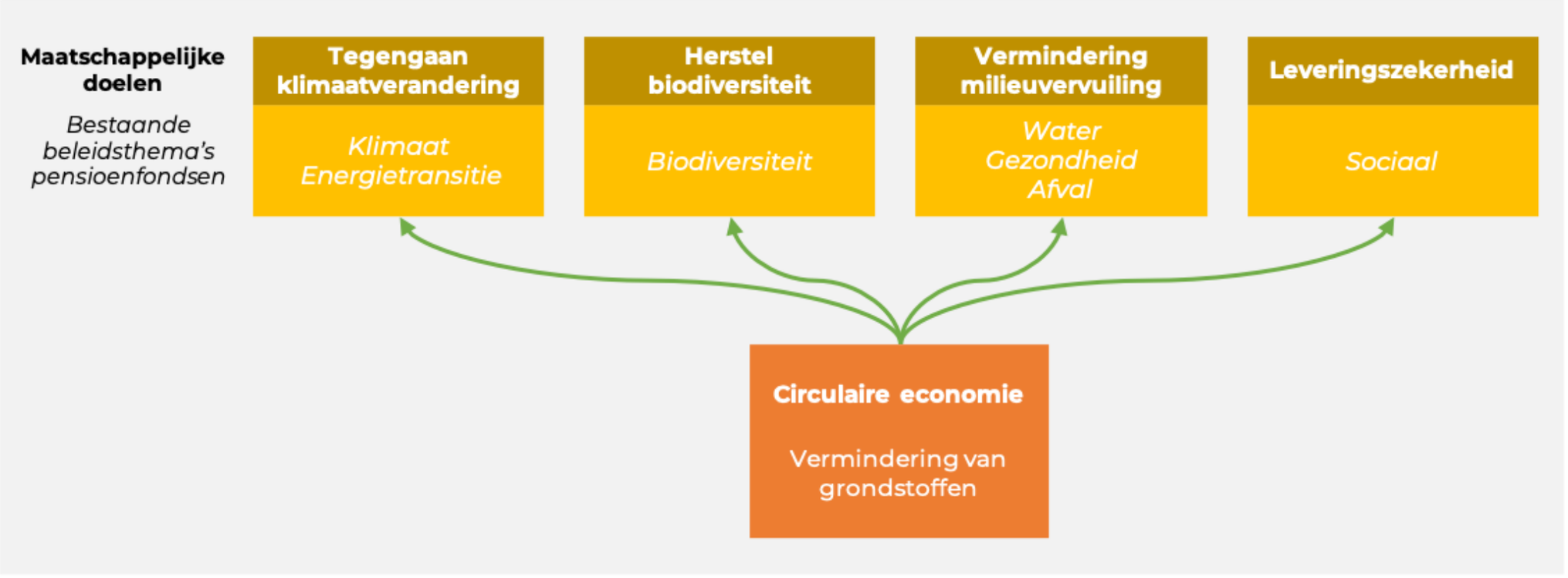

3. BELEMMERINGEN EN AANBEVELINGEN

SUSTAINABLE FINANCE LAB

CONCLUSIE: HET KAN EN HET IS NODIG

SUSTAINABLE FINANCE LAB

- Een noodzakelijke transitie die onvoldoende op gang komt
- Pensioenfondsen kunnen het verschil maken

LINEAIRE RISICO'S

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Onvoldoende focus voor en handhaving op de lineaire risico's

Voor de pensioenfondsen:
- Meet, analyseer en beheers de lineaire risico's

Voor de toezichthouder:
- Zie actief toe op lineaire risico's

DE IMPACTAGENDA

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Onvoldoende aandacht voor de impact agenda en daarbinnen de circulaire economie en illiquide beleggingen

Voor de pensioenfondsen:

- Doe onderzoek naar voorkeuren van deelnemers wat betreft impact en vertaal deze in het beleggingsbeleid.
- Ontwikkel een visie op de circulaire economie en op de rol van illiquide beleggingen voor de impact agenda
- Maak deze beleggingen mogelijk in de strategische asset allocatie en de ALM studie.

DE IMPACTAGENDA

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Onvoldoende aandacht voor de impact agenda en daarbinnen de circulaire economie en illiquide beleggingen

Voor de toezichthouder:

- Ga uit van ‘dubbele materialiteit’ in toezicht.
- Beoordeel of de voorkeuren van deelnemers goed in kaart zijn gebracht en vertaald in beleid.
- Heb ook oog voor de risico’s van liquide markten.

KOSTEN EN COMPLEXITEIT

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Hoge kosten en complexiteit van private fondsen

Voor de pensioenfondsen:

- Bouw kennis en expertise op over private markten, over private circulaire fondsen en over de circulaire economie

- Beoordeel de kostenstructuur van fondsen integraal door te kijken naar risico (ook ESG), rendement en impact.

AANBOD CIRCULAIRE FONDSEN

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Onvoldoende beschikbaarheid geschikte circulaire private fondsen

Voor de pensioenfondsen:

- Kies een passende vorm van beleggen in private fondsen
- Heroverweeg of maak uitzonderingen bij andere bestaande eisen

VRAGEN EN OPMERKINGEN?

SUSTAINABLE FINANCE LAB

VEEL DANK!

SUSTAINABLE FINANCE LAB

Gerdie Knijp
g.knijp@uu.nl
www.sustainablefinancelab.nl

13 juni 2023

PENSIOEN FEDERATIE

PF

Voorbeeld uit de praktijk

Door Henk Groot (Pf. Detailhandel) en Daan van Kassel (Polestar Capital)

13 juni 2023

What is Polestar Capital? A 100% impact investment manager

Polestar Capital has a decade long track record in structuring and managing complex financing solutions for projects with meaningful impact.

- It is our mission to speed up climate action investments by providing financing for impactful projects that other financiers:
  - don't finance (innovation / construction phase)
  - don't finance yet (early stage / scale-up)
  - finance insufficiently (in money or timing)

- With PCDF we accelerate the transition to a circular economy

Polestar Capital	
Capital	Ca. €1,1 bln
Mandates	3
Committed to investments	Ca. €500 mln
Investors	15
Portfolio investments	177
FTEs	135
Impact focus	

Current investment funds:

Our investors:

Why should you invest in the circular economy? 1/3

If existing global resource use trends continue…

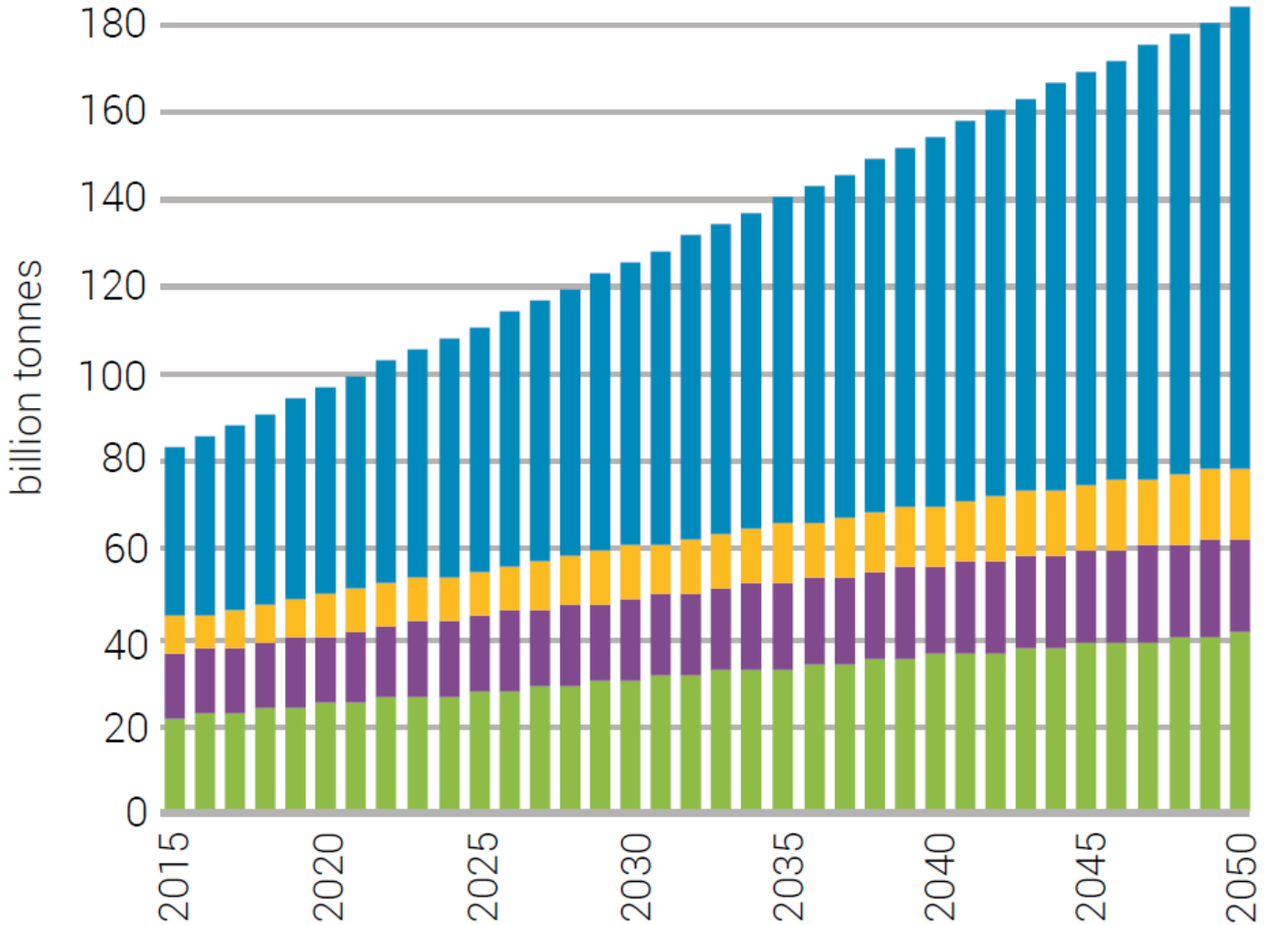

…we will again more double our resource extraction from the earth in the next 30 years…

United Nations (2017) Assessing global resource use

Why should you invest in the circular economy? 2/3

While we already consume more resources than the earth can provide for…

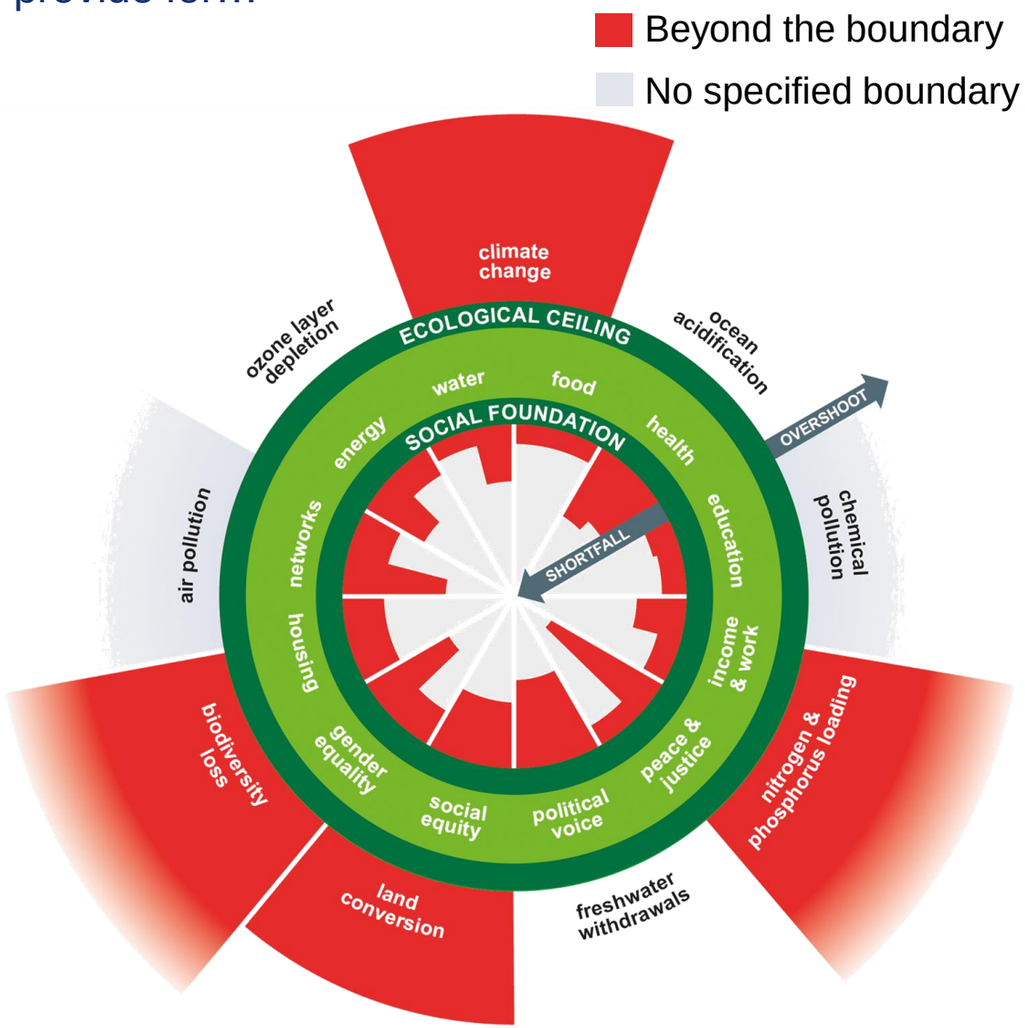

Footprint Data Foundation (2022) National Footprint & Biocapacity Accounts; Kate Raworth & Christian Guthier (2017) – Planetary Health, The Lancet, Vol. 1 Issue 2

Why should you invest in the circular economy? 3/3

This leads to linear risks for investors, such as:

- Resource scarcity (unavailability / price increases / price volatility)
- Not functioning (logistical) value chains
- Failure to adapt to changing regulations / market conditions…

Currently the Dutch pension sector has ca. €90Bln (ca. 9% of assets) invested in businesses that have a strong dependence on the most critical raw materials of which the supply is at risk.

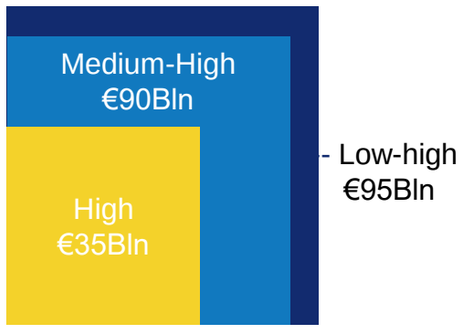

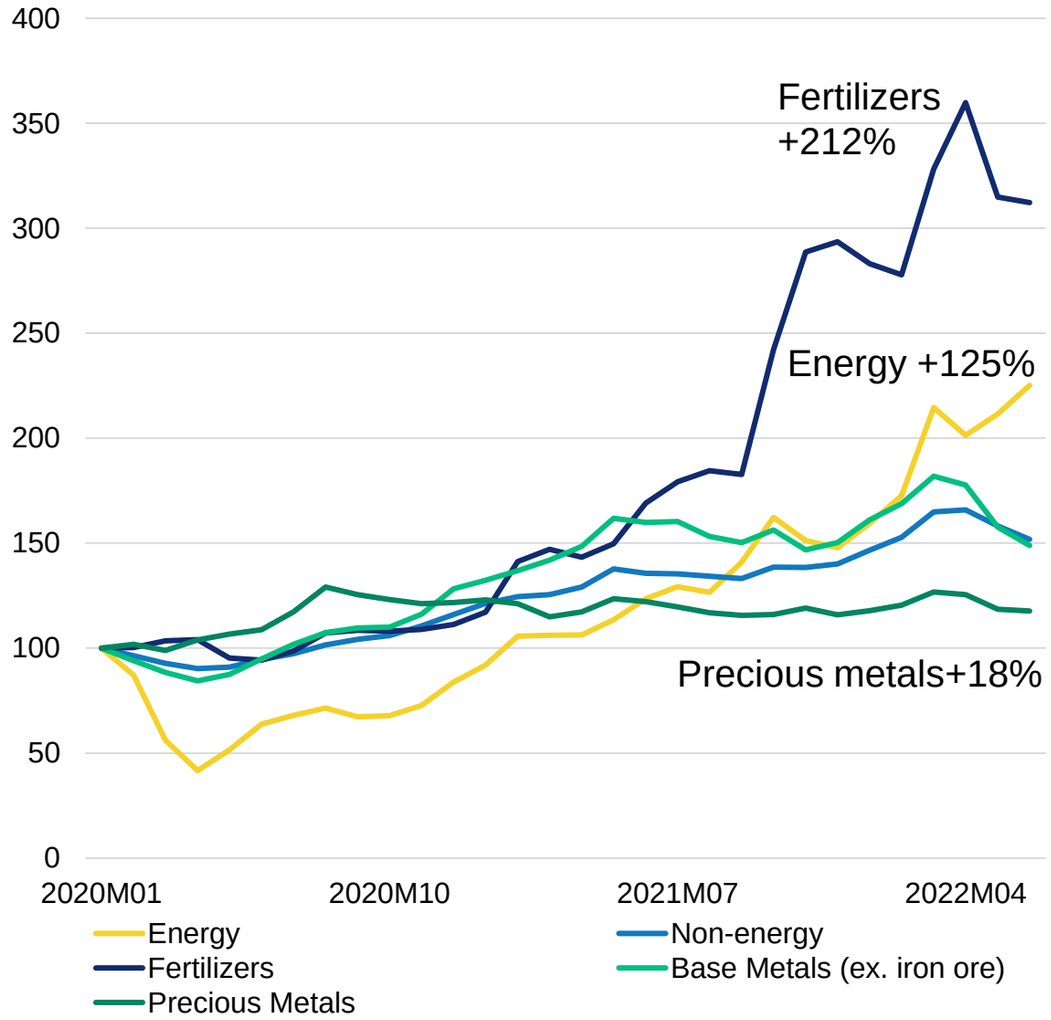

De Nederlandsche Bank – Values at risk?; & World Bank Commodity Price Data 01/01/2020-30/06/2022, with 01/01/2020 = index 100

What does PCDF do? 1/3

We finance…

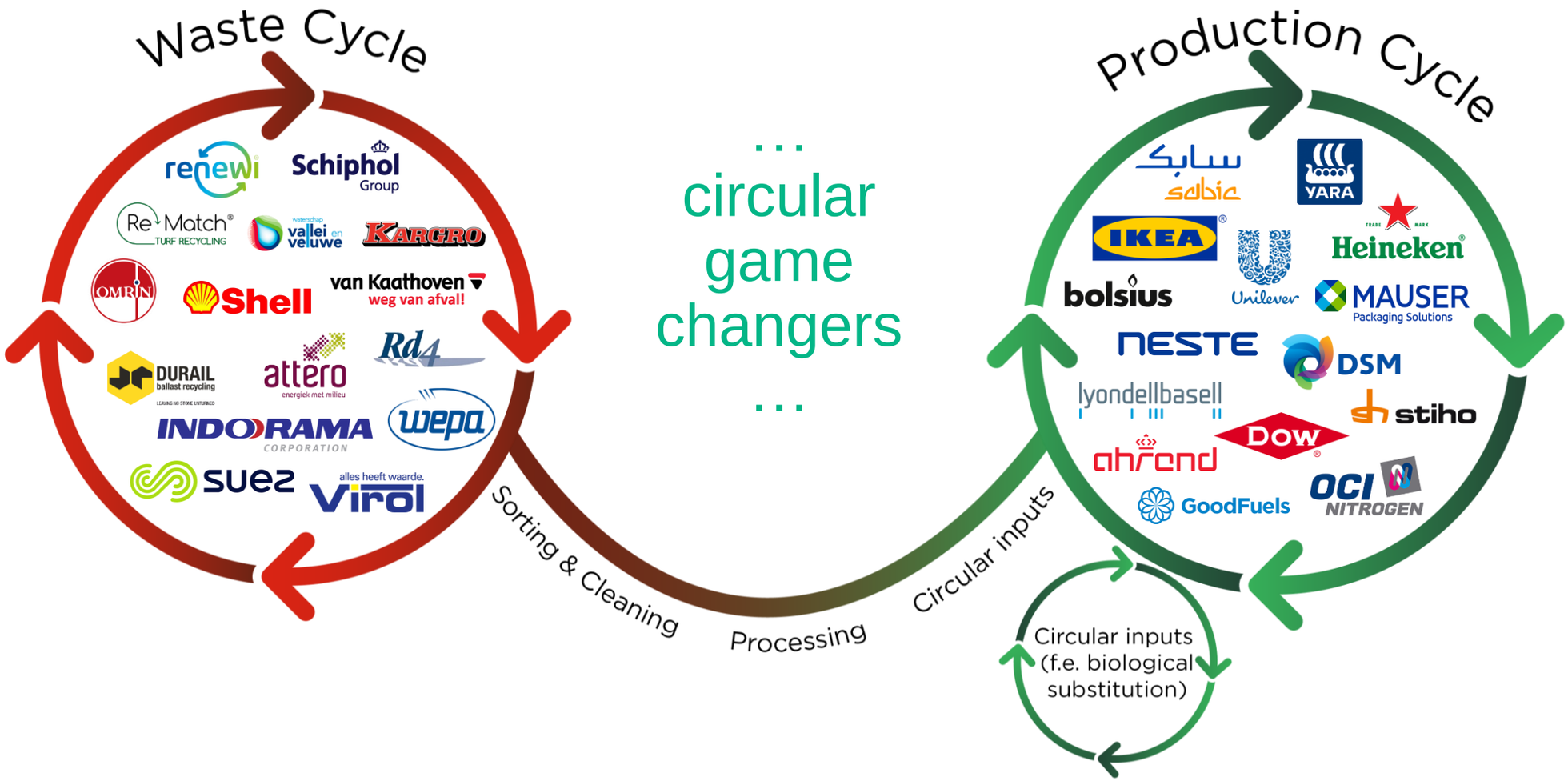

What does PCDF do? 2/3

…to enable their growth path…

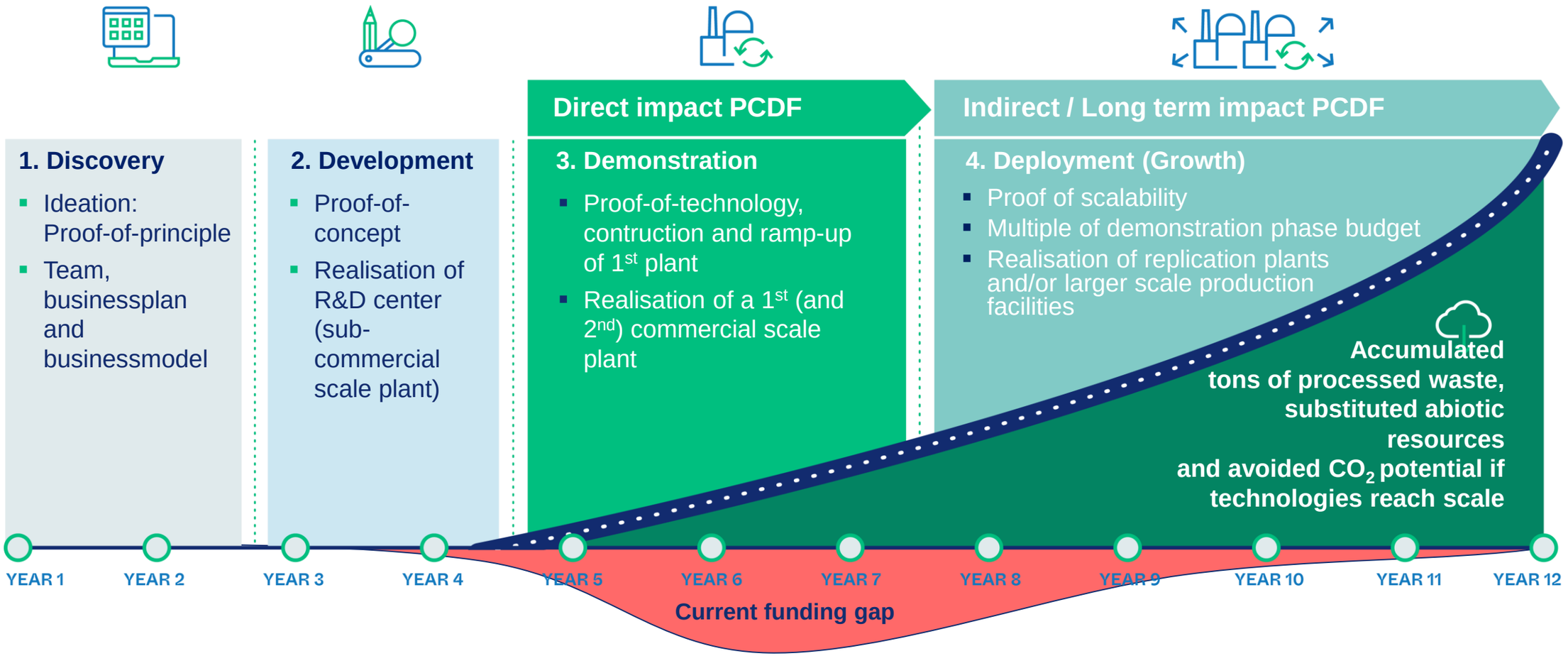

What does PCDF do? 3/3

…to become world changing company, like QCP

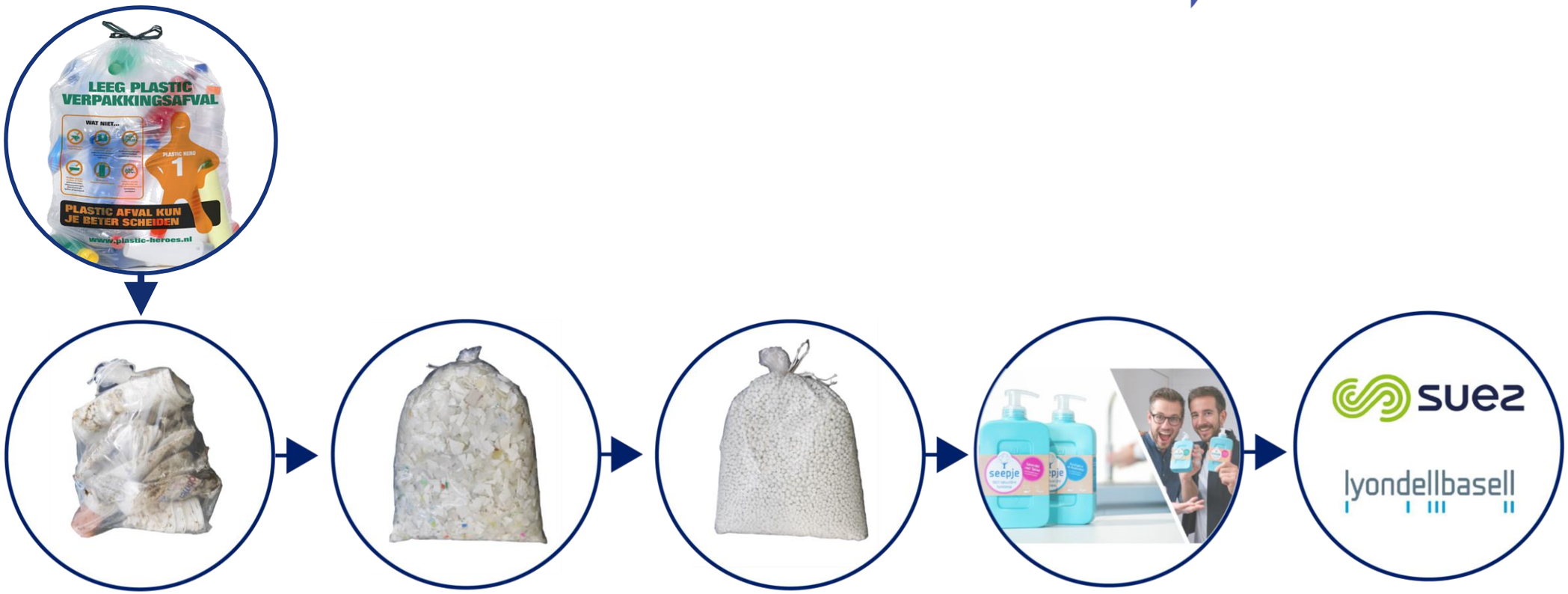

- We helped to make QCP financeable and provided multiple loans to QCP since 2015
- Until in 2019 the company was acquired by SUEZ & LyondellBasell who now globally roll-out the technology

Is the Dutch circular economy investible? Yes it is!

Investor / asset manager:	Asset class:	Focus:
ANTHOS Fund & Asset Management	Multi asset class & private equity (via Skopos Impact Fund)	▪ Circular economy
Brightlands Venture Partners	Venture capital	▪ Renewable chemistry ▪ Circular economy
INFINITY RECYCLING	Venture capital	▪ Plastic recycling
POLESTAR capital	Private debt	▪ Circular manufacturing (a.o. recycling & bioeconomy) ▪ Regenerative agriculture
SHIFT	Venture capital	▪ Green industries ▪ Circular economy
Dealflow partner / co-investor:	**Asset class:**	**Focus:**
INVESTNL	Venture capital, fund-of-fund, private equity, private debt	▪ Circular economy

Finance
accelerates
change

Contactinformatie

Will-Jan Jacobs

06 46603099

will-jan.jacobs@pensioenfederatie.nl